

HRUAITU SINAK

LEADERSHIP

Dr. Brian Bailey

cang. A nunnak a dih tikah cun Bawipa sinah a zeizongte kha a pek lai, a rian kha a lim zongah siseh, lim lo zongah siseh hruaitu pakhat ca i a hnu bik i a karhlan dingmi cu, Pathian kawhmi hrimhrim kha a si lai, Pathian thimmi le zumhtlak tiin hmuhmi zong a si lai. Biathlam 17:14 kha zoh.

Pathian rianțuan ding i thimmi hna paoh caah cun zumhtlakmi si cu a herh ko. Paul nih 1 Korin 4:2 ah hitin a chim. "Cu bantukin thil ken fialmi a rian biapi bik cu Bawipa sin i zumh awktlak te um hi a si," Timote 1:12 nak zong nih hitin a chim. "Ka rianțuannak ah thazang a ka petu kan Bawipa Khrih Jesuh cu ka lawmh. Amah rianțuantu ah ser awk tlak i a ka ruah caah a cungah kaa lawm." Ka dawt le hna, fel le hmaan in kan um khawhnaak ding caah hitin chim cio hna usih.

Kum tampi lioah khan US ah, a ka auhnaak i zumhtlak taktakmi si awkah Bawipa nih a vun ka hmuhak, cu lio caan cu hlan deuh Pathian rianțuantu pa pakhat a ruak vuinak caan ah khan a rak si. Mah pastorpa cu Pathian rian a țuannak in aa mer i ruahnaak petu sinak leiah khan a rak i tim, cu tikah lungretheihnak ngaimi kha a ngei i lungzawtnak in a zaw. A thih hlan deuh ah khan a rualchan vialte kha a len dih hna i Pathian nih van ram a luhter khawhnaak ding caah thla an campiak.

Ruak kuang pawng i ka dir lioah cun, Bawipa nih hmuhmi a ka ngeihter. Mah hmuhnaak chungah cun lam pahnih a um. Lam pakhat cu a lianngan a sunparmi a si i a dingmi a si, aa dawh i sui bantuk a si fawn. Hi lam in a pialmi lam pakhat cu a hmasa bik hmuhnaak ah cun sui muisam a keng. Asinain a rauh hlanah muhnaak le hell chungah a lut. Hika hmuhnaak ahcun, mipa in ruak kuang cu lam aa țhennak a țe ka ah khan a ril ko.

Bawipa nih a vun ka chonh, "Pathian rian na țuannak in i mer hlah tiah mipa hi ka ti lengmang. Asinain ka bia a ngai lo. Atu aa thim cangmi a lam nih hin muhnaak le hell chungah a hruai cang lai. Ka zaang a fak i vel zong ka ngeih ko nain, zungzal tlaw lan kha cu a țha lai loh tiah atu ah a nunnak hi ka lakmi a si.

Zeitikhmanh ah Pathian kan zumhnaak hi ngol hlah u sih. A

rianțuan cu a har ko, asinain zungzal laksawng kan hmuh dingmi kha cu atu i harnak kan tonmi sinah cun a ngan tukmi a si. Zumh tlakmi sinak cu hruaitu pakhat caah ngeih awkah a herh taktakmi a si.

4. RALRING TEIN MI ZOHKHENHNAK

Hruaitu hna nih cun kaar an hlan tikah an kiang, an pawng kha an zoh lai. Rom 15:1, ah Paul nih mah ruahnaak hi a chap, "Zumhnaak ah thazaang a țhawngmi kannih nih a dermi kha an thilrit phorh kan bawmh hna awk a si. Kanmah duhnaak kha kan kawl awk a si lo." Mi zohkhenhnaak thinlung put kan ngeih tikah, hruaitu kan sinak chung i puarthau awhrannak kha a lo, "Mah hi cu Pathian duhnaak a si caah, hmai ah kan fong chin lai i kan tuah ko lai."

Kum tam nawn lioah khan England ram ah 'camp' 'riah hmun' ah ka rak um, zarh fate mibu pakhat kha aa dawt ngaimi lungkua pakhat a umnak tlang ah kan kaipi hna. Voi khat zarh chungah upa lawngte kha cu tlang ah cun kan kaipi hna, a cheu cu kum 70 an si. Cu tlang cu a par i ka phak tiangah ka tli peng i ka ngaih a chia ko. Hruaitu pakhat na si ahcun ze i na tuah paoh ah na ralring lai, zeicahtiah zultu pei na ngeih cu. Tarnute pakhat nih a vun ka dawh, cu a si caah lam khan a chuak i ram tampi a umnak chengpalang leiah khan a tli. Tlangpar phak lai teah khan a nal, i a si khawh chungin ka vun bawmh. Cu ti ka bawmh lioah cun, lung nganpipi hna kha ka ke in ka lamh, cu tikah lung ngan pipi hna nih tlang tang leiah cimh i rilh an i tim. Cim ril seh law, a thlang i a ummi mi thiangmi hna kha a nenh dih hna hnga.

Ka hung au i hitin ka ti, "Bawipa, mi thah awkah na ka thlah lo i, mi khamh awkah na ka thlah ka t," cun luklak ah cun Pathian nih ka mit kha a vun auter. Ka hnulei kha ka hei zoh tikah cun mi vialte kha vancungmi nih an umpi cio hna. An himnak caah khan an i tel, lam kal i i hruainak zongah khan, mi kip cungah khan vanmi an um cio i cu hna nih cun an zulh hna. Hi ka dawtmi ka hawile hna cu ze i lung hmanh ah an i chuih pah loh.

HRUAITU SINAK Brian Bailey ... cahmai 2 nak
A UMNNAK TAKTAK Paul Caram ... cahmai 8 nak
PATHIAN RIANȚUANNNAK I THLARAU A CAWHMI
 Norman Holmes cahmai 10 nak
RAM VIALTE CA I CHIMCHUNGNAK cahmai 16 nak

ISSUE # 15
NORMAN HOLMES
 Editor
JOE CILLUFFO
 COVER ART

Zion Ministries
 P.O Box 161 Q - Plaza
 1900 Cainta, Rizal, Philippines
 tel# (02) 697-0745 email:
 zmi@skynet.net

"Zion Pathian rianțuannak" cu bu tel loin Khrihfabu kau tuk in Bawipa caah tuahmi a si i Khrihfami hruaitu sinak i auhmi hna kha bawmh le timhpi le thuamh ding kha a si. Mah kan i tinhmi lei kal awkah, mah cawnpiaknak magazine hi kan hlut hna.

pakhat nih caan kha tam deuh in a hman khawh. Tangka zong kha tam deuh in a hman khawh lai i Khrihfa mi nih biapi ngaimi an i tinhmi rianṭuannak zongah Khrihfabu caah kau deuh piin rian an ṭuan kho lai.

3. ṬHA TEIN CAWNPIAKMI LE THUAMHMI RIANṬUAN HAWI

Rianṭuantu a simi hna cu ṭha tein cawnpiak ciami le Pathian rianṭuannak ca i thuamh ciami an si lai i cu rianṭuannak ah cun kawh auh an si lai. "Cawnpiaknak program zong kha ngeih a herh.

Jesuh zong nih hi program kha a rak hman ve i Amah bu a zultu pahlei hnih sinah khan a kalpi i, an thinlung le an ruahnak ah khan thawngṭhabia hmuhnak kha a chuahter. Hruaitupa i a hmuhnak cu a hawi (bu) a simi hna sinah a fonh lai i cu ning cun a kalpi hna lai. Hruaitu hna nih cun cawnpiaknak program kha an ngeih lai i cun kha an cawnpiakmi hna kha Pathian rianṭuantu hna zohkhenh ṭhithruainak tangah hmun an pek hna lai i an cawlcanghter hna lai.

Nihin ni ah hin kan i thuamhnak ah hin kan i ṭawn tuk, asinain thluachuahnak kan hmu. Mah thuam thil nih hin thil tampi chuahter kha a kan duh. Asinain kum hra chung hmanh ah a si kho lai loh. Kum khat ah buaktlak in cauk uk thum lengmang chuah kha ka tim. Computer kan ngeih lo a si ahcun, a namh in namh a hau lai i kum khat ah uk khat hlei ka chuah kho lai loh.

Ṭha tein thuamhnak nih rianṭuan hawi hna kha thil tampi a chuahter khawh hna i minung pakhat zong nih kha pathum rian kha a kemh khawh.

4. ṬHA TEIN A TUNGTLANG DIRHNAK

Bawipa pekmi rian cu nang zong zohkhenh ding a si caah ṭha tein le ralring tein na ṭuan lai. David nih rian kha a cheuh hna i fimnak a cheuh chihmi kha kan cawn kan zultu ve a herh. Khan relnak dal 23-28 nih a kan chimhmi ah David nih a pennak kha ṭha tein a tuah a ti. Hika ah hin, Biakinn saknak, Biakinn chung i Pathian biaknak le pumhnak, le a ram pumpi uknak a suaimi vialte kha an i tel. Amah cu ukto thiam ngaimi a si nain a fimthiammi ruahnak petu hna nih khan an khumzual, cu nih cun a pennak ah khan ṭha tein a tungtlang a dirh khawh.

Hi kongah hin mi lian pahnih hna kum zabu 18 nak i England ram a khupthal an rak leh i ṭhanghnak an chuahter mi kha nan hmuh lai, cu hna he cun tahchunh khawh an si, George White field le John Wesley an si. White field cu a hmasa bik i minthangmi pa a si i minung 20,000 sinah pumh kip ah phung a chim. Asinain a rianṭuannak ah palhnak a ngeih caah a tungtlang a vanmi ah khan ṭhanchoter khawhmi a ngei lo, asiloah a rianṭuanmi ah a theipar a um loh.

John Wesley tu cu hawi le ton khawhnak paoh ah hin mi

tlawm te nih a bia an ngaih, amah i a hrang cu mibu caah a si bangin White field rianṭuanmi le cawlcanghmi nakin a ṭha deuh. Wesley nih cun ton khawmnak i a lung a thlengmi hna an herhmi kha a hmuhpiak hna, i "mibu ton khawmnak ah khan" tungtlang ṭha a vuakpiak hna.

Cauk tampi tuah ṭialmi a ngei i, a man niam tein a zorh hna, amah phungchimtu hna le lungthlengmi hna nih an zumhnak ah a fekmi baibal lei hrampi an ngeih khawhnak ding kha a duhnak a si. Mibu hna kha i hawikomhnak a tuahpi hna i "Ziaza lei phung" zultu dingmi kha a serpiak hna." Tangka tampi a rak ngeih lio zongah a sawsawh tein a nung, a ngeihmi vialte kha Pathian rianṭuannak caah a pek. A thih tikah a rak ngeihmi cu lakphak chuannak kettle (kitli) pakhat, darkeu pahnih le cauk chiahnak le zohnak (library) pakhat hna lawng kha an rak si. Asinain vawlei pumpi caah a pekmi cu "Methodist Cawlcangh" nak kha a si.

White filed rianṭuanmi cu a thih hnu ah a lotlau dih. Asinain Wesley rianṭuannak cu nihin ni tiang a hmun. A rianṭuan thiam fimnak nih Methodist cu a thih hnu ah a ṭhanchoter chin lengmang, i continent kip le ram kip kha a cul dih. Keimah nih ka ṭial vemi ah cun, amah cu zohchun awk, ka nun chung i Khrihfa ka sinak si seh ka timi a si.

5. THLAHMI (AIAWHTU)

Cu bantuk cun, hruaitu a simi pa cu mi ai awhtu ṭha a si lai i a caan kha, biachahnak, thlacamnak le Pathian bia rel cawnnak ah a hman lai. Moses cu a mi hna i rian hme tete zongah khan aa tel tawn i a kaang dih dengmang tawn.

Aiawh rianṭuan kha kan thiam lo a si ahcun France i ka theihmi pastorpa kan lo soal lai. Khrihfabu i an herhmi paoh kha a bawmh hna, an thlalangawng tiang zong khan a thlenpiak hna, cu ti phun lengmang in a um. Cu a si caah zanlei ton khawmnak (meeting) le zarhte ni zarhpi ni ton khawmnak caah zehmanh timhtuahnak a ngei loh.

Moses cu mibu sin i buaithlaknak hmete hmanh nih khan a tuaitam tuk tawn i, a pu Jethro zong nih thil tetuai kong i, i tel i lung rethei tuk in um cu a ṭha loh tiah ralrinnak a pek tawn. Cucu amah Moses kha dawhcah loin a um tawn ti kha a rak hmuh caah a si. Exodus 18:13-27 kha a zoh.

6. PATHIAN NIH A THIM CANGMI RIANṬUAN HAWI

Kokek sining in, hruaitu nih cun (team) bu pakhat kha a ngeih lai i cu hna nih cun Pathian nih rian a pekmi kha a tlam an tlinter lai. Baibal nih a kan cawnpiakmi ah hruaitu lawng kha Pathian nih a thim lo, rianṭuanṭi hawi hna zong kha a thim ve hna. Cu a si caah Jesuh nih a zultu hna cu Pathian nih Amah caah a pekmi an si a ti, Johan 17:11 kha rel. Cu a si caah, kha hna kha dirhmun ṭhami ah chiah kha kan rian a si.

kha an si. Rian kan rak thawkka ah cun kan rak herh tuk hna nain a hnuah Rose pangpar tuantu hnah hna bantu kin kan hlawt hna. Kan riantuan ti hawi hna kha ar hlei he maw an i lawh, 'Rose' pangpar tuamtu he dah an i lawh, a thleidan kan thiam lai.

Caan khat ca lawngah hmanmi kan si ahcun kan nunnak kha phundang piin nun awkah i thim hna usih. Kan nun chungah Pathian nih a kan pekmi rian cu zumhtlak tein tuan hna usih law, kan thih hlan lo tiang theipar tha chua hpi hna usih. 'Rose' pangpar chung i aa dawhmi a par bantu khi si hna usih law, pangpar a leng in a tuamtu a hnah an hlawtmi hna bantu cu si hlah usih.

9. ZAPI HNATLAKNAK IN HRUAITU SINAK

Pathian bia kha kan ruah tikah, hruaitu tampi hna 'nih ning le cang' kha Pathian pekmi kawltung phaknak ah a phunphun in an hman hna. Hruaitu sinak ah, zapi duhnak kha a herh, asiloah tuaktan ngai si kha a herh, cucu himnak bik a si i Pathian duhmi kawltung phaknak zong a si, cu ti buah lo ahcun, mipi nih thinlung tak in bawmhnak kha a um lai lo i, mah tinhmi kawltung kha a phak khawh a si lai loh. Solomon nih Phungthlukbia 11:14 ah hitin a tial, "Hruainak a um lonak hmun ah cun mi kha an tlu tawn. Sihmanhsehlaw fimchimtu tamnak hmun ah cun himnak kha a um."

Jehoshaphat nih hi bantu kin hruaitu sinak kha a lak, ram kha hruai a duh tikah, mipi hna ruahnak kha a lak. Tuan deuh Khrihfabu chungah, mipi hruaitu hna cu minthang mi Peter, John le James an rak si. Paul zong nih mah hna sinah aa tom ve i anmah zuamcawhnak ah congawrh in a um bal loh. Kalati 2:11-14 kha zoh.

Pathian duhning in hruaitu a simi hna nih hmuhnak pahnih hman dawh an si. A hmasa bik ah Pathian sinah ruahnak an kaw l i an hal. Hruaitu hna nih cun Pathian sin i ruahnak an halmi kha mang zongin a si ah, an hna chung i bia chimnak zongin a si ah asilole an thinlung ah, asilole chiti thuh cangmi ruahnak petu hna sin zongah biahlnak an vung ngeih hna.

A pahnihnak ah, an biakhiahnak kha a vun changtu nawl peknak he an pehtlaihter. Hruaitu a simi pa nih khan midang hna he Pathian sin in a rami biatheihmi ka ngei a ti ahcun, cucu fehter a si ko i amah tang i a ummi hruaitu hna sin zongah aa tinhmi kha a chimh hna lai, cu tikah bawmhnak kha a hmuh lai, cu hnuah zapi kha a chimh hna lai. Mah hnu lawngah hin, an i tinhmi kha an buah lai. Asinain hi buah hnga dingmi kha an zulh lo ahcun, palhnak le a harnak le lung retheihnak kha a um peng lai.

Baibal ca chungah hin zohchun awktlak hruaitu hna nih an tonmi kha a um i, cucu hi phunglam kha an zulh lo caah a si ko. David nih Joab kha Israel mi fale hna a rel lio hna ah a namhnuul caah an ram ah harnak a tlung, 2Samuel, 24:1-9 nak kha zoh. Rehoboam nih upa hna ruahnak kha zeih ah a rel lo caah a pennak kha aa then, 2 Chanrelnak 10:6-8 nak kha zoh hmanh. Jehoshaphat nih Bawipa bia kha zeih ah a rel lo i, Ahab

he raltuknak ah kal lo dingmi ah khan a kal (1Siangpahrang 22:1-29), cun Bawipa bia kha zeih ah a rel than lo i Ahab fapa, Ahaziah he rili ah an kal. 2Chanrelnak 20:35-37 kha zoh. Cu ti, tuahnak a ngeimi hna cu zatlak puicimhnak in an nunnak a dih.

Caan thami voi khat ah, Khrihfabu nganpi ah pastor riantuan dingmi kha ka si. Upa hna he kan i ton tikah, a biapi tung i a sang bikmi biakhiahnak kha ngei ding ka si. Anr uahnak kha ka hal hna i an ka chimhmi ahcun, hlan i pastorpa cu mi ruahnak la loin amah nih a tha a timi lawng kha riantuan dingah a chiah an ti. Mi ruahnak a la duh loh an ti. Thlacam uh tiah ka ti hna, cun a tanglei zarh ah cun a dang i tonnak kan ngei lai ka ti hna.

Kan vun i ton tikah cun, mi pa 6 nih cun Pathian sinah theihmi kan ngei an ti i, ka lung a tling ve. Zeicahtiah keimah zong nih Pathian sinah theihmi ka ngei ve. A pasarihnak pa he cun kan hmuhmi aa ralkah. Zapi hnatlaknak nih tei ko seh timi kha biakhiahnak ka rak ngei cang. Asinain pasarihnak a simi pa caah thlarau nunnak ah dawnkhantu a si lai kha ka phang. Cu a si caah thlacam than rih ka ti i amah zong nih thanuam tein a awt ve. Ni tlawmte a rauh hnuah a ka auh i tuan deuh ah khan Pathian sinin theihmi kha ka rak ngei ve cang ko nain Pathian duhnak kha a ping in ka rak i leh soal a ti. A donghnak a phi ahcun, lungkhat tein 'board' nih um a si cang i Khrihfabu kha an biakhiahmi an chimh hna i Khrihfabu dihlak nih khan an biakhiahnak kha an bawmh an tuanpi hna. Zeicahtiah pastorte le upa hna lakah lung i khatnakan hmuh caah a si.

A Donghnak

Hawidawt hna, minung caah hruaitu a si liomi nih kan rian kha Pathian tihzahnak le upatnak he kan tuan hna lai. A fiangmi hmuhnak kha Pathian lam le tinhmi ah ngeih a herh i cucu Pathian nih amah le a zultu caah a thimpiakmi kha a si. Hlawh a tlingmi hruaitu pakhat cu hmun tampi ah uktu a thiammi a si lai. Pathian nih a kan pek cangmi kawltung phak awkah, kan nunnak caah a herhmi cawn hnga dingmi kha cawng hna u sih law thiam hna usih, cu ti kan buah ah cun kan nunnak ah thei kha tampi zong kan tlai kho ko lai i, cu lakah cun a thami thei zong kha tampi a tlai a tlai ve lai i a pungzam ve ko lai i zungzal a nguhmi a phi kha a chuak lai.

Dr. BRIAN BAILEY cu "Zion ministries" ah ram tampi i Director a si. Pathian rian a tuannak hi kum 50 renglo a si cang, ram, ram 100 ah Pathian rian a tuan, cauk, uk 40 a tial, i bu kip ah hruaitu sinak hmunnhma kha a tlaih, cu nih cun i tharternak le i thanghnak kha Jesuh Khrih pum ah a tlunter.

6:17-18 hna kha zoh hna.

4. MIDANG RUMTER

2 Korin 6:10 "Sihmanhsehlaw mi tampi kan rumter hna." A zultu Paul nih cun hi vawlei cung nuamhnak cu tlawmte lawng a ngeih. Asinain mi tampi hna sinah biatak in thlarau rumnak kha an nunnak caah a pek hna. Paul nih cun a caan, thazaang, cawnpiaknak le thlacamnak hna kha amah nih a thartermi hna caah a khon i, cun an i thleng. Mah bel chung i biatak a chiahmi nih hin Bawipa caah a sunglawimi chawhlawn ah a ser hna. 2Korin 4:7. Paul i aa tinhmi cu Khrihfabu kha a thiang dotlami ah a chiah i Arat tikah, A sin i tel khawh cio kha a duh. 2 Korin 11:2-3 kha zoh. Pathian nih midang zohkhenhnak rian a kan pek. Nu hna cu kan laksawng le kan suiluchin an si te lai. Salm 2:8 le Thessalon 2:19, minung chung i kan khonmi kha zungzal nunnak caah lak a si te lai kha thei.

5. LUNGLINNAK HI MIAKNAK NGANPI A SI

1Timothy 6:6 "Sihmanhsehlaw cu rumnak a ngeimi cu mah le tinvo i a lung hna a ngammi kha an si." Lungtlinnak le lunglawmhnak hi a sunglawi bikmi a man tuak khawh lomi chaw a si. Minung hna nih cat loin lunglawmhnak le lungtlinnak kha an kawl nain Pathian nih a pek hna dah ti lo ahcun an hmu kho loh.

6. MUIHNAK CHUNG CHAW

Isaiah 45:3, "A muihnak i a ummi ro thil hna le aa thupmi hmun i a ummi hlawn thil hna kha kan pek lai." A muihnak hmun i a ummi rothil hna cu kan nun chung sau cawlcanghnak caah theihleimi hmuhnak le theihnak an si. Biatak timi cu muihnak chungah hmuh khawh a si i, harnak tuar lio caan ah khan a si. A man a sunglawi tuk, voi khat ah, kan rak hmuh cangmi a si ahcun midang ca i forhhaihnak le cawisannak ah hman i a sung deuhmi thlarau ram ah kalpi ding an si. Kan nun chung ah hi thil hna hi kan kawl khawhmi a si. Kan caan tha hi mah thil kawlnak ah hmang hna usih.

7. KHRIH POM LOMI CHAWHLAWN

Hebru 11:25-26, "Sualnak chung i caan tawite nuamhnak in Pathian mi hna sin sifah in kha aa thim deuh." Hmailei hmuh laimi laksawng kha a rak i ruahchih caah a si. Moses nih cun Pathian duhnak kha Izipt ram chawhlawn vialte nakin a sunlawiter deuh. Khrih nih a pom lomi chawhlawn kha an si, zeicahtiah Khrih temtuarnak kha kan i hrawm ve. Filipi 3:10 kha zoh. Nawlngeihnak Bawi thutdan zong kha kan caah a chiah. 2 Timote 2:12.

8. ZUMHNAK IN RUMNAK

"Pathian nih hi vawleicung i misifak hna hi, zumhnak i a rummi si awk le amah a dawtu a kamhmi hna pennak kha a

comi hna si awakah a thim hna. Jeim 2:5 kha zoh. Zumhnak cu a dang Pathian ta a thianghlimmi chawhlawn a si. Mi vialte nih 2Thess 3:2 kha zoh. Tlanh cangmi hna lak hmanh ah, mi vialte i zumhnak kha tah a si rih. Rom 12:3 kha zoh. Cu a si caah, hi zumhnak hi thanter a herh.

Zumhnak a ngeimi hna cu an rum ngaingai. Zumhnak cu muihnak caan chungah le harnak caan chungah a chuak tawnmi a si. Zumhnak nih tihnak kan ngeihmi kha a daihter. Zumhnak nih khan rawl le damnak a rak tlunh. Zumhnak nih hi vawlei a tei, 1Johan 5:4. Zumhnak nih theihnak le hngalhnak a chuahpi, Hebrew 11:3 kha zoh. Zumhnak loin cun Pathian bia cu bia sawhsawh ah a cang "tha lo ngaiin an tuahmi tuanphung bantuk a si." A ngaite zumhnak a ngei lomi minung cu "chim awk tha loin a si fakmi he an i lo."

Lamkaltu 3:6 "Cun Peter nih a thawh i, "Phaisa ze i hmanh ka ngei lo, sihmanhsehlaw ka ngeihmi cu kan pek lai. Nazareth khuami Jesuh Khrih min in, kal, kan ti," tiah a ti. Hi thil hi ze bantuk ca thiamnak le degree zong nih a phan kho loh, vawleicung i phaisa dihlak zong nih a tuah khawh hnga lomi kha, zumhnak thawngin Peter nih a tuah khawh. Chikkhatte ah a kal kho bal lomi, mipa cu a kal kho, a kal, a per pah in Pathian kha a thangthat." Lamkaltu 3:8 kha zoh. Peter le Johan cu silei thiam fimnak kha university in an ngei loh, asinain a man khiah khawh lomi Pathian thawnnak kha an zumhnak in an lak. Hi hna hi cu an rum taktak.

9. BAWIPA CU KAN LAKSAWNG TAKTAKASI

Genesis 15:1 "Keimah cu phaw bantukin an hupphengtu ka si. Na laksawng cu a nganpi a si lai," a ti. Hika ah hin a ngan bikmi laksawng cu a um – Bawipa hrimhrim kha a si. Vancung ah Amah cu aa dawh i, mi vialte nih zohthlami, Pathian fapa a si. Jeremiah nih hi tin a chim, "Ka ngeihmi dihlak cu Bawipa hi a si ko." Tahhla 3:24. Paul nih Khrih kha ngeih awakah ka nung a ti. Filipi 3:7-11 kha zoh. Mah hi Baibal caang thimmi lakah a sang bikmi a si. Nunnak nih hin vancung Nupithitu pa duhnak kha hngalh awakah a kawl lengmang, Amah a dawtnak nih fimnak vialte kha a lonh dih, Efesa 3:19. Kan nun chung i kan i tinhmi cu a si khawh chungin A thinlung pawngte ah um kha sisehlaw, cucu vawlei cung lawngah si loin vancung khua zongah a si ko lai. (Salm 27:4; 23:6).

- DR. PAUL CARAM

Amah cu vawlei ramkip i 'lecturer' le cañaltu a si i a ca chuahmi cu ram sawm nga renglo nih an hman. Dr. Caram le a nupi Betsy hna cu Ulysses, PA, USA ah pastor kum 20 tluk an ñuan. Hi ca capar ñalmi hi (TRUE CHRISTIANITY) timi cauk chungah kan lakmi a si.

tawn. Thlarau thur nih mah a ping i a kalmi hna profet, thlarau thur nih chiti a thuh cangmi hna, nih "Pathian rianṭuannak" ah ṭhawnnak thil ti khawhna a ngei ve i, cu nih cun hlenhawinak, ṭhatlonak le thihnak zong an chuahter khawh.

A pathumnak thlarau lei thil a semnak, Pathian rianṭuannak ah a um rih. Hi cu Thiang Thlarau sin zong in a rami a si lo i thlarau thur sin zong in a rami a si loh, asinain minung thlarau, Pathian rianṭuan awk i a zuammi pa sinin a tlami thlarau a si. Hi thil hi Khrihfa mi hna le Pathian rianṭuantu hna thlarau in luan an i timhna ah, timhlanhna zehmanh um loin a rak cang tawnmi a si. Thiang Thlarau nih cawlcangh a duh lo i an rian kha thazaang a pek hna lo ahcun, Pathian rian ṭuantu pa nih khan thil kha, amah ṭhawnnak in ṭhanter le cawlcangh kha a timh lai. Hihi cu Pathian thlarau si loin minung thlarau a tlami kha a si, minung kokek kan sining ah thlarau le thinlung le takpum kan ngei. 1 Thessalon 5:23 kha zoh hmanh. Anmah thinlung asiloah (thlarau) in mi pakhat nih Pathian rian kha a kawli a thlah – Thiang Thlarau rianṭuannak ah minung ṭhawnnak le fimnak cu a niam tuk.

Baibal i zohchun tlakmi pakhat ah, a hrutmi profet hna nih cun anmah thlarau in Pathian rian kha ṭuan an i tim. Bawipa nih Ezekiel kha hitin a chimh, "Mah thinlung hmang in bia phuan a hmangmi kha chim hna, "Bawipa bia kha ngai tuah." Bawipa nih hitin a chim, "A hrutmi profet hna cu chiat ko hna seh, anmah duhna kha an zul i zehmanh an hmu kho lo a ti." Hika kan hmuhmi ah hin profet bu khat hna cu an hmaan an palh ti zong in ti an si loh, an hrut ti kha a si ko. Thiang Thlarau he Pathian rian kha an ṭuan loh, an minung thlarau hruainak in Pathian rian kha an ṭuan.

Mah hihi zeitindah kan tuah lai ti ah atu chan ah a kan bawmtu dingah an fiantermi a um. Bianabia ah, nungak no run khat hna cu hmailei an va ngeihnak dingah thlacam i Pathian nih an duhna a leh dingmi kha theih an duh. Thiang Thlarau nih langhna a pek hna lo zongah, an thinlung lungthawhna in le asiloah anmah minung thlarau in, pakhatkhat an ruahmi cu a lang ko lai. An thinlung put a rit chin, Thiang Thlarau nih a pekmi hna thilrit a si lo, asiloah kokel in mang an manh asilole saduh an thahmi ah hrut ngai khua an ruah i an sining an hmuhmi cu Pathian sinin a rami ah an rel. A caancaan ah cun ngaknu pahni asiloah pathum nih aa khatmi pa pakhat kha vat awk Bawipa nih a kan chimh an ti cio. Cu hna zong cu thlarauthur nih a hlenmi hna an si lo. Nungak pathum lak ah, pakhat nih cun a hmaanmi Thiang Thlarau langhtermi zong kha a hmuh ko lai. Midang tu kha cu anmah ruahna nih a ping ah a kalpi hna i, cu an ruahna cu Bawipa sin i a rami profet chim chungmi bia ah an ruah.

A dang thil biapimi Khrihfa mi nih an chim chungmi ah an ruahna le thinlung kha hmang in mi pakhat cu a rum lai, thim a si lai asiloah a rian a kai lai, asiloah khuaruahhar ngaiin

a dam lai ti ah an phuanpiak chung. Bawipa nih cu bantuk cun a phuan khawh ko i a chim khawh fawn ko i a tlintar khawh fawn ko, Thiang Thlarau nih chim phuannak a ngeihmi ah kan i ralring lai, zeicahtiah minung nih kanmah ruahna le mang hoih hna in kal kan hmang. Cu a si caah profet bia chim phuannak le thiang thlarau rianṭuannak ah a nganmi thluachuahna kha kan ser khawh ko, Thiang Thlarau nih a vun thlahtu kha a herh, zeicahtiah Pathianrian an ṭuannak ah mi zumh lo dingmi hna kha a um i cu nih cun mi thinlung a fahter i thachiatna a chuak, cu ti thil a umnak cu anmah thinlung ruahna a chuakmi lawngte kha an hman tawn caah an tlam a tling tawn loh.

A dang lam pakhat minung thlarau nih a kawli i thlarau phuannak i a tuahmi cu kum tam nawn a si cangmi i 'convention' pumhna i ka rak kalna ah ka hmuh cang. Ramdang in pastor he an Khrihfabu hna ti ah an ra cio. Thawngthabia an chim hnu ah pastor pakhat nih cu ka hmun i thlahmi kuzale pawl hmailei ah chuak u law ***** nan rian ah thluachuahna kan pekpiak hna lai tiah a ti hna. Hmai ah cun i tlar hna kaw, pastorpa nih cun an hmai kha a chempiak cio hna. Asinain mah thlahmi aiawhtu hna cungah zehmanh a cangmi a um loh.

Asinain amah Khrihfa a vun phurhmi a mi hna kha tlangkhat ah a dirter hna. Aa pummi nih cun zaidah a cang te hnga i kan i lak ve ti lai ti i an orh ko hna lioah pastor pa nih cun a thaw in an hmai kha a vun chem cio hna. Atu ah cun, amah Khrihfabu chungtel hna kha an hmai ah a chemmi hna cu si hna kaw, an hnulei ah an i ngal dih.

Cu hnuah cun hlan i a rak chemmi hna aiawh kuzale pawl sinah kha a vun i mer ṭhan. Tutan tu cu a vun chem ṭhan hna tikah an hnulei ah an i ngal ve cio hna. Asinain, mah bing Khrihfa hna sin i hitin Thiang Thlarau a tlakmi cu a hmaanmi a si loh. Hi tham cu cawn i thiammi, asiloah pastor nih a sermi Pathian biakna phung, a cawnpiakmi hna kha a si ko. Amah ruahna thinlung hmangin a ṭhami thlarau lei thluachuahna kha pek a duh hna asiloah ruamkai phorhlawt zong a si kho, zeicahtiah mi zapi nih mah pastor pa cu Pathian chiti thuhmi a si ti ah ka hngal hna seh ti zongah a si khomi a si. Hi tham hi cu minung thinlung thlarau nih a tuahmi a si i Thiang Thlarau nih a tuahmi cu a si loh asiloah a hmaan lomi Pathian rianṭuannak thlarau thur nih a tuahmi a si. Mah pathian rianṭuannak ah hin, hrhna aa tel i cucu minung thlarau, pastor pa thlarau nih a chuahpimi a si.

Kum tampi a liam cangmi caan chungah, cu he aa lomi thazaang a ngei ṭungmi rianṭuannak kha tampi ka rak ton cang. Thla kan cam i kan lung aa lawmh, cu i Pathian Thiang Thlarau aa phuan, ahcun kan biakna kha a ṭhangcho i zaidah a cang lai kan ti ahcun Thiang Thlarau cawlcanghna kha a tla lai. Khrihfabu an cawnpiak cangmi hna kha tampi ka hmuh

hna cu, "Chia le tha thleidan khawhnak a ngei cangmi an si," tiah a ti.

Thlarau hneksaknak asiloah thla kong bia khiahnak ah mah hi cu a hmaan tiah a cheu Khrihfa hna nih cun an ruat loh. Thlarau lei ah upa tling kan si timi kha an theih lo caah a si. Hebrew 5:14 nih hitin a kan chimh, lam pakhat upa tling sinak ah thleidan thiamnak kha theih a herh a ti. Thleidan thiamnak na ngeihmi kha hmang, titsa cawlcanghnak bantukin cawlcanghpi ve, a thawng deuh ngai lai, A nomi Khrihfa pakhat nih cun Satan thutdan phen i aa thutmi kha hmuh a zuam lai tinak a si loh. Thlarau a phuannak paoh ah thla kan cam lai. Baibal ca kan relmi cu fimnak hmuhnak ca ah a si, upa tling a simi Khrihfa hna he zong bia kan i ruah lai i thleidan thiamnak kha kan cawnpiak hna lai.

A caancaan ahcun, a dang Khrihfa hna nih thlarau hneksak le biaceih bia khiah kha anduh lo, zeicahti ah Khrih nih "mi bia va ceih hna hlah u law nanmah bia zong an in ceih ve hna lai loh," a ti. Matthai 7:1. Mah hi cu a hmaan i, mi kha sual phawt le biaceih ding ansi loh, Pathian bia zong nih hitin a kan cawnpiak rih "thlarau mi a simi hna nih cun, "zeizong vialte kha an that an chiat an khing an thlai khawh, 1Korin 2:15. Thlarau in upa tling a simi hna le Pathian tuurun hna ca i hruaitu a simi hna nih cun 'thleidan thiamnak leiah' an thang lai. Pastor a thami pa, pakhat nih cun, atu hna nih rawl tha lo an ei lonak dingah a khamh hna lai, a hmaan lomi phung (doctrine) le saram hrang (thlarau thur hna) hna, kutchung in a chuahter hna lai i Thiang Thlarau nunnak ti ah a hruai hna lai.

Efesa 4:11-14 nak nih hitin a kan chimh, Khrih nih Pathian riantuannak kha Amah pum chung ah khan a chiah i cucu Khrihfabu upa tling ah thang seh tinak a si, "Midang a palhter tawntu hlenthiammi hna cawnpiaknak tilet le thlichia bantuk a simi nih a kenkip ah a choihmi ngakchia bantuk kha si ti loin." Hika ah hin 'thli' timi cu thlarau tinak a si. Asinain mah doctrine' phung i a chuakmi 'thli' hi kan zoh tikah Thiang Thlarau kha cu a chim duhmi a si lo kha a fiang. Mah 'doctrine' phung hna cu 'Satan' nih chiti a thuhmi a si i Paul nih cun hitin a auh, "thli lak i thawnnak a ngeimi siangpahrang fapa Efesa 2:2 kha zoh.

Mah thli lak i 'doctrine' phung cu a khing thlai rih lomi cawnpiaknak lawng kha a si i minung hna thlarau nih hmaan lo ngaiin mi a bawmh tawn hna nak a si, biacheu baang in kan chim ah cun, "Minung hna hlennak" ti khawh a si. Asinain

a fiang ngaimi ah cun, thli paoh nih khan a kan choih awk a si loh, (asiloah thlarau) thlarau leitu ah patling si kha kan duh awk a si. Thli paoh nih an choih mi sangphawlawng bantuk si kha cu kan duh loh, a vaivak i tinhnak hmun ah a chuak bal lomi bantuk si zong kan duh lo. A fim thiammi lawng congту pa bantuk si kan duh, amah nih lawng mongh kha thli lak zongah a thiam i lawng kha a tinhnak hmun ah tlamtlinnak le teinak he a chuahpi khawh.

A vun changtu, thlarau a cawhmi thleidan thiamnak lei ah kan kal tikah, thlarau riantuannak ah khan an theipar in kan zoh hna lai i, laksawng an hmuhmi khan cun kan zoh hna lai loh. Matthai 7:15-17 nak ah Bawipa Jesuh nih hlen thiam profet hna cu theipar chia an ngeihmi in kan hngalh khawh hna lai a ti.

Pathian rian tha tein tuannak nih Thiang Thlarau kha a tlakter i cu nih cun thei tha kha a chuahter, minung thlarau in rian a tuanni hna asiloah khuachia thlarau he rian a tuanni hna cu thei tha lo kha an tlai lai i hnahnawhnak, i thenrawinak, mi namchuaknak le sualnak kha an chuahpi lai. Cu a si caah a hmasa bik ah Pathian rian a tuan liomi hna i an nunnak kha kan zoh a herh, an fel maw, dawtnak an ngei maw, Jesuh Khrih pum ah an i pe maw, ti kha fianter a herhmi a si. Tangka zeitindah an hman,

an chungkhar zeidah an lawh ti zong kha hngalh a herh. Pathian rian an tuannak i an theipar zong kha kan chek dih a herh. Anmah bing tein an umnak Khrihfabu ah an theipar zeidah a lawh? Phung an chimmi hi 'doctrine' phung kong lawng a si maw? Hmundang i an Khrihfa khual an tlawn tak tik hna ah, an Khrihfabu kha thluachuahnak an chiah ta hna maw, asiloah piahtana dah an chiah ta hna?

Cu a si caah Pathian rian a tuantu hna kha an thil ti khawhnak zoh loin an theipar in kan zoh hna lai. Thil ti khomi hna nih cun Pathian riantuannak ah lunghmuihnak an ngei ko lai, asinain a tha lomi asiloah a thiing lomi a si lai. Thil ti khawhnak sawhsawh lawng a ngeimi hna nih cun minung nih a ngeihmi le cu a ngeihmi a petu kha a hngalh loh. Thiang Thlarau laksawng a cotingmi hna nih cun Pathian nih a pekmi hna thatnak kha an hngalh, cu tikah cun mipa nunnak chung i thei a tlaimi nih khan thatnak kong lawng te kha a chim lai (asiloah chiatnak kong zong) kha amah ziaza cu a chim lai. Mi pakhat i a ziaza ah tlin lonak le sualnak a um ah cun, an thil timi ah lunghmuihnak a um zongah, an riantuannak ah aa cawhmi thlarau kha a tla lai. Baibal ca chungah thil ti khomi

A palinak thlarau aa cawhmi thleidan thiamnak ah thlarau lei hruaitu hna kha kan telter hna lai i zapi hnatla in thimmi an si bantukin asiloah a buin an thleidan thiamnak, thlarau aa phuannak ah khan tha tein zoh an herh lai.

1 Korin 14:29 nak zongah Paul nih hitin ca a tial. "Profet pahnih asiloah pathum hna kha holhter ko hna u, law midang nih a sullam let hna seh," tiah a ti. Phungthlukbia 24:6 nak zong nih hitihin a kan chimh, "ruahnak petu le cheutu tampi an umnak ah cun himnak a um," tiah a ti. Chim phuannak asiloah thlarau langhnak kha pumhnak i a tlaak a si ahcun hruaitu hna nih a hmaan le hmaan lo kha an dohlat lai, a chuahnak a hram le a hmaannak zong kha an ruat lai i an theih lai. Hruaitu hna nih a thli tein an tuak i a hmaan an ti ah cun 'amen' asiloah 'Bawipa thangthat in um ko seh," tiah an ti lai. Cun cu tikah cun thil sining kha an zoh lai i a tha tiin an hmuh ah cun, 'microphone' in hi thil caah thla kan cam hna lai tiah an ti lai, asiloah Bawipa sinin hi thil cu a rami a si an ti lai. Thlarau phuannak ah hruaitu hna nih an lungre a theih ahcun, pumhnak kha phundang deuh in an hruai lai i ruahnak zong an pek hna lai asiloah thlarau langhnak a thlahtu pa he khan khamhnak he aa pehtlai la i pumhnak kha an ngei lai.

A panganak ah thlarau he aa cawhmi thleidan thiamnak cu Thiang Thlarau thil ti khawhnak in thlarau thleidan thiamnak kha a si. (1 Korin 12:10-11) chung kha zoh. Mah hi cu a cawlcang deuhmi hna Thiang Thlarau nih, mi cheu sinah a pekmi hna a si, cuticun thlarau aa phuannak hnulei i thil aa semnak kha an thleidan khawh. Cu thil ti khawhnak cu mipakhat nih hmuhnak, theihnak, hngalhnak, tonghnak, a rimhnmhnak asiloah thil pakhatkhat tehnik in hika hmun i thil sining a chuakmi kha a hngalh khawh lai. Mang asiloah hmuhnak zongin rianquannak ah thlarau thawnak cu a lang kho (2 Chanrelnak 18:18-22; Zekhariah 4:7) chung kha zoh hna. Hika zawn ah hin Thiang Thlarau sin i chimmi bia kha an theih khawh lai, asiloah, a chia ngaimi rim, asiloah kaat rim, ti bantuk hna kha an hnimh an tehmi thil in an hung lang kho lai. Mat 2:6-8 Asinain Pathian he an um ti tikah ahcun theihmi rim cu a thami rim a si. Job 4:15 nak nih cun, thlarau thur he um ti tik cun hmul thit a ling a ti ve. Mah biathlam in a hung chuakmi thlarau thleidan thiamnak thil ti khawhnak cu chiti thuhmi kokek theihnak phun nga a ngeimi hna sinah cunglei in vun pekmi hna an si.

Caan tampi ah thlarau thleidan thiamnak thil ti khawhnak nih hin thlarau thawnak kong kha a ka theihter, cucu rian pakhat thil umtuning a phunphun i a ummi hnulei ah a ummi a si.

Caan tampi ah ka nunnak ah hin rianquan thil ti khawhnak

kha ka rak ngei tawn asiloah Pakhatkhat sinin biathlam kha ka hmuh i cucu thlarau thil ti khawhnak a si ka ti. A caancaan ah cun Thiang Thlarau nih hi thil thleidan thiamnak ah thuro, asiloah mei alh asiloah thli in a hung lang tawn. Caan dang zongah vancung mi hna le khuachia hna kha hmuh an si tawn. A caancaan ah cun ka minung thlarau nih midang nih a thli tein an chimmi bia hmanh kha a theih. Caan tampi ah, rianquannak ah thlarau forhfialnak a um kha ka hngalh, cu nih cun Pathian rianquannak ah a ka bawmh ngai i tlamtlinhnak tampi a um. Thiang Thlarau tlaknak zong ah siseh, Satan khamnak zongah siseh, mi thinlung i piahnak a ummi fianternak zongah siseh a ka bawmh ngai.

CUAITHLAI KAN HERH

A hmasa bik ah kan rak chim cang bantukin thlarau thawnak in a thiangmi Pathian biaknak chung i kan luh tikah cuaithlai ciami kan si kha a herh. Cuaithlai lo ruangah a cheu cu a ping a hmaan lomi thlarau cawhnak leiah a thui hna, zeicahtiah an thlarau khoika in dah a chuah a sem ti kha an hngal loh. A dang cuaithlai lomi nih a chuahter mi cu midang kha thlarau langhnak le chim chungmi bia ah elnak le hlawnak kha a chuahter, zeicahtiah aa cawhmi kha an ti. Hi cuaithlaimi le cuaithlai lomi ah hin miphun phun hnih an um i cuka ahcun a tak Khrihfa mi hna zong kha an i tel ve, upa tling kan hung si tikah cun hmunkhat te ah rian kan tuan ti hna lai i Thiang Thlarau nih Pathian tumtahi thil nganpi kha Khrihfabu caah a tlam a tlinte ko lai. Thleidan thiamnak lei i kan than deuh tikah, a dang Khrihfabu hna i an bia le an sining kha kan ceih hna lai tinak a si loh, asiloah khuachia kha kan kawl peng lai i, khamhnak pumhnak kha kan i tlaih peng lai. Elisha a sal pa nih anmah a kulhtu ral hna kha a hmuh tik hna ah a thin a phang, cu caan ahcun Elisha i cuaithlai ciami hmuhnak le zumhnak kha kan ngeih a herh. Elisha nih cun van mi an vun kuatmi hna kha an ralnak in an tam deuh kha a hmuh, cu zumhnak he cun pei Pathian teinak a chuahter thil kha a hmuh cu. (2 Siangpahrang 6:14-23 kha zoh. Kannih cu teinak leiah a ummi kan si! Cu a si caah teitu a simi kan Bawipa kha kan zult lai, Amah nih thlarau nunnak le Pathian rianquannak ah a kan hruai lai i cu nih cun upa tling, teitu Khrihfabu, Khrihfabu pakhat, hell kutka hmanh nih a tei khawh lomi ah kan cang lai.

Rev. Norman Holmes, Philippines i Zion Ministries ah director a si. Baibal sianginn a dirh, cun cauk uk ruk a tialpiak hna.